

BÁO CÁO

Tình hình hạn hán, xâm nhập mặn và giải pháp chống hạn phục vụ sản xuất, sinh hoạt vụ Hè Thu năm 2020 (đến ngày 30/7/2020)

Kính gửi: Ủy ban nhân dân tỉnh Quảng Trị

1. Diễn biến tình hình hạn hán, thiếu nước và xâm nhập mặn trên địa bàn tỉnh.

Hiện nay, thời tiết tiếp tục diễn biến phức tạp, nắng nóng gay gắt xảy ra trên diện rộng, nhiệt độ cao nhất đạt 35-36⁰C, có nơi trên 36⁰C, độ ẩm thấp nhất đạt 50-60%. Theo dự báo của Đài Khí tượng Thủy văn tỉnh, nắng nóng tiếp tục gia tăng về diện và cường độ, với nhiệt độ cao nhất đạt 38-40⁰C. Do đó, hạn hán, thiếu nước, xâm nhập mặn tiếp tục xảy ra trên địa bàn toàn tỉnh.

Mặc dù đã thực hiện quyết liệt các giải pháp chống hạn, đặc biệt là các giải pháp điều tiết nguồn nước từ các hồ chứa nước: Trúc Kinh, Kinh Môn, Hà Thượng bổ sung cho sông Cánh Hòm, huyện Gio Linh. Nhưng do nắng nóng kéo dài, lượng mưa từ đầu vụ Hè Thu đến nay quá thấp, nên không có nguồn nước bổ sung cho các hồ đập. Tính đến thời điểm hiện nay tổng lượng nước bình quân còn lại ở các hồ đập là 20,55% so với tổng dung tích thiết kế, một số hồ đạt thấp như hồ La Ngà: 11,15%, hồ Bảo Đài: 10,25 %, Triệu Thượng 1: 18,96% , Nghĩa Hy: 20,63 %, Kinh Môn: 20,89% Trúc Kinh: 24,03%, Hà Thượng: 26,45%, Ái Tử: 21,51% . Các hồ đập nhỏ do địa phương quản lý bình quân còn 20-30% so với thiết kế.

Các sông ngòi, kênh tiêu như: Cánh Hòm, Vĩnh Phước, kênh tiêu Tân Bích (Kinh Môn), kênh tiêu Vĩnh Sơn (La Ngà), Hói Sòng, Bến Lợi hiện nay đã cạn kiệt nguồn nước.

2. Ảnh hưởng của hạn hán, thiếu nước, xâm nhập mặn

- Bằng các giải pháp chống hạn chủ động kết hợp với một số vùng có mưa dông rải rác, nên một phần diện tích lúa đã được bổ sung lượng nước, tạm thời ổn định. Đến nay, tổng diện tích bị ảnh hưởng của hạn hán, thiếu nước trên địa bàn tỉnh là **2.334,3ha/4.141,9** (giảm **1.807,7ha** so so với ngày 15/7/2020). Trong đó, có 423,6ha chưa tưới được do phiên nước kéo dài và 435ha bị khô cháy (435/511,1ha là diện tích do địa phương gieo ngoài kế hoạch), chủ yếu tập trung ở vùng Đông sông Cánh Hòm, huyện Gio Linh.

- Hạn hán cũng đã gây ảnh hưởng rất nghiêm trọng đối với nước sinh hoạt ở đô thị và nông thôn. Nguồn nước ở các giếng đào cũng như giếng khoan lưu lượng giảm khoảng 30% so với năm 2019. Cá biệt một số giếng đào ở vùng đất Bazan gần như cạn nước. Hầu hết các công trình nước tự chảy ở miền núi và một số công trình cấp nước tập trung (loại hình bơm dẫn) đều bị suy giảm nguồn nước (cả lưu

lượng và chất lượng). Với tình hình hạn hán nếu tiếp tục kéo dài như hiện nay, nguồn nước ở các công trình cấp nước tự chảy sẽ cạn kiệt, công trình giếng đào, giếng khoan sẽ suy giảm lưu lượng, nguy cơ ảnh hưởng đến 30.000/118.000 hộ dân nông thôn (Hương Hóa 15.000 hộ và Đakrông 9.000 hộ các huyện khác khoảng 6.000 hộ tập trung ở vùng gò đồi). Đặc biệt, do ảnh hưởng của hạn hán nên mực nước sông Vĩnh Phước xuống thấp, gây thiếu hụt nguồn nước nghiêm trọng cho nhà máy nước Tân Lương, cấp nước cho thành phố Đông Hà.

Đến nay, vùng Hương Hóa đã có mưa, do đó đã giải quyết phần nào nước sinh hoạt cho người dân ở vùng này. Huyện Đakrông mặc dù có mưa, nhưng lượng nước bổ sung dòng chảy không đáng kể, do đó các công trình nước sinh hoạt tự chảy vẫn cạn kiệt nguồn nước. Nếu trong thời gian tới không có mưa, khe suối cạn kiệt nước, có khoảng 1.800 hộ dân không có nước sinh hoạt.

3. Giải pháp chống hạn, thiếu nước, xâm nhập mặn đã thực hiện đến ngày 30/7/2020.

Hiện nay các hệ thống công trình thủy lợi lớn đang tiếp tục mở nước tưới đợt 04 và đợt 05, theo kế hoạch đến hết ngày 05/8 là kết thúc đợt 04 và dự kiến đến 25/8 là kết thúc tưới vụ Hè Thu 2020, Cụ thể như sau:

- Các hệ thống gồm: Nam Thạch Hãn: Triệu Thượng 1, 2; Nghĩa Hy; Trạm bơm Cam Lộ; Đá Mài - Tân Kim; Khe Mây; Phú Dụng; La Ngà, đã cấp nước tưới đảm bảo theo kế hoạch.

- Riêng các hệ thống: Trúc Kinh, Hà Thượng, Kinh Môn và vùng tạo nguồn dọc ven sông Cánh Hòm, công tác cấp nước tưới gặp nhiều khó khăn, hiện tại một số vùng đang bị thiếu nước và khô hạn nặng tập trung chủ yếu vùng diện tích dọc theo sông Cánh Hòm thuộc huyện Gio Linh, cụ thể:

3.1. Đối với vùng sông Cánh Hòm:

- **Hồ Hà Thượng:** Xả tạo nguồn xuống sông Cánh Hòm 05 đợt, với tổng lượng xả 1,96 triệu m³, trong đó:

- + Đợt 1: từ ngày 18/5 đến 25/5, xả 0,66 triệu m³.
- + Đợt 2: từ ngày 31/5 đến 01/6, xả 0,04 triệu m³.
- + Đợt 3: từ ngày 12/6 đến 20/6, xả 0,61 triệu m³.
- + Đợt 4: từ ngày 10/7 đến 15/7, xả 0,43 triệu m³.
- + Đợt 5: từ ngày 25/7 đến 28/7, xả 0,22 triệu m³.

- **Hồ Trúc Kinh:** Xả tạo nguồn xuống sông Cánh Hòm 02 đợt, với tổng lượng xả là 1,2 triệu m³, trong đó:

- + Đợt 1: từ ngày 20/6 đến 27/6 xả 0,52 triệu m³.
- + Đợt 2: từ ngày 19/7 đến 28/7 xả 0,68 triệu m³.

- **Hồ Kinh Môn:** Xả tạo nguồn xuống sông Cánh Hòm từ ngày 22/7 đến 28/7 với tổng lượng xả **0,02 triệu**

Mặc dù các hồ chứa Hà Thượng, Trúc Kinh, Kinh Môn đã tập trung điều tiết xả nước để tạo nguồn bổ sung cho sông Cánh Hòm nhưng lượng nước không đủ để bơm tưới. Tính đến thời điểm hiện tại lượng nước xả từ các hồ chứa xuống sông

chỉ mới bơm tưới được cho **459,3ha/1.318,8ha**, còn lại **423,6 ha** chưa tưới được và có khoảng 435 ha lúa đã bị khô cháy. Bên cạnh đó, để tập trung xả nước tạo nguồn cho vùng sông Cánh Hòm nên phần diện tích tưới tự chảy do các hồ đảm nhận cũng bị ảnh hưởng, cụ thể:

- Diện tưới thuộc hồ Hà Thượng có **39,0** ha tưới tự chảy bị khô hạn do thời gian tưới bị kéo dài gồm: HTX Lại An: 10ha; An Mỹ 15 ha; Cẩm Phổ 4 ha; Phước Thị : 10ha.

- Diện tưới hồ Trúc Kinh có **135,0** ha tưới tự chảy bị khô hạn do thời gian tưới kéo dài gồm : HTX Cam An; 40 ha; Đông Giang 1; 10ha; Đông Giang 2: 10 ha; Kỳ Trúc: 20ha; Kỳ Lâm: 10 ha; Trúc Lâm 20ha Quang Thượng 15 ha; Quang Hạ 10 ha và 56,1 ha tạo nguồn của TB Đông Giang bị thiếu nước bơm.

3.2. Đối với hệ thống Ái Tử - Vĩnh Phước:

Hiện nay, công trình đã mở nước tưới cho sản xuất nông nghiệp và đảm bảo duy trì xả xuống sông Vĩnh Phước với lưu lượng 20.000m³/ngày-đêm để tạo nguồn cấp nước sinh hoạt. Tuy nhiên, trong quá trình dùng cấp nước cho nông nghiệp để xả xuống sông Vĩnh Phước tạo nguồn cấp nước cho sinh hoạt nên lịch tưới cho nông nghiệp bị kéo dài làm hơn 10 ha thuộc HTX Điều Giang bị khô cháy vì không kịp cấp nước tưới.

4. Các giải pháp chống hạn từ nay đến cuối vụ

Theo diễn biến thời tiết như hiện nay, nếu từ nay đến cuối vụ Hè Thu không mưa thì công tác tưới cho sản xuất nông nghiệp sẽ gặp rất nhiều khó khăn. Vì vậy để đảm bảo cho sản xuất nông nghiệp từ nay đến kết thúc vụ Hè Thu 2020, Sở Nông Nghiệp và PTNT đã chỉ đạo các địa phương, đơn vị thực hiện giải pháp chống hạn như sau:

4.1. Đối với các hệ thống: Nam Thạch Hãn: Triệu Thượng 1-2: Nghĩa Hy; Trạm bơm Cam Lộ; Đá Mài Tân Kim; Khe Mây; Phú Dụng; La Ngà, tiếp tục điều tiết cấp nước tưới luân phiên đảm bảo nước tưới cho các lịch tưới tiếp theo.

4.2. Đối với các hệ thống còn lại:

*** Hệ thống Bảo Đài – Bàu Nhum:**

Đến nay hệ thống Bảo Đài-Bàu Nhum đã cấp nước bảo đảm tưới xong đợt thứ 4, với dung tích hữu ích còn lại của hồ Bảo Đài: 0,9 triệu m³ và hồ Bàu Nhum 0,9 triệu m³. Qua tính toán cân đối lượng nước còn lại của 2 hồ chứa không đảm bảo đủ nước tưới từ nay cho đến hết vụ Hè Thu. Do đó cần tổ chức, tập trung điều tiết nước, phân tổ tưới luân phiên rút ngắn thời gian tưới tự chảy để tiết kiệm nước; khoanh vùng để đặt bơm, bơm hỗ trợ chống hạn, cụ thể:

- Đối với hồ Bàu Nhum:

+ Chuyển 10,5 ha diện tích HTX Nam Hồ, 12,0 ha diện tích HTX Hùng Cường do hồ đảm nhận tưới sang cho Trạm bơm điện Nam Hồ bơm tưới.

+ Khoanh vùng diện tích 63,7 ha của HTX Thượng Hòa đặt bơm dầu cho địa phương hỗ trợ bơm tưới.

- Đối với hồ Bảo Đài:

+ Chuyển 11,0 ha của HTX Nam Phú do hồ đảm nhận sang cho Trạm bơm điện Nam Phú bơm tưới.

+ Đặt trạm bơm dầu tại cầu máng Hói Ải để bơm hỗ trợ cho 30ha của HTX Hiền Lương.

*** Hồ Trúc Kinh:**

Hiện nay hồ đang mở nước tưới đợt 4 từ ngày 25/7 đến 17/8, với lượng nước hồ còn lại 7,06 triệu m³. Qua tính toán cân đối hồ chỉ còn đủ cấp nước tưới cho 928,3 ha hết đợt 4 và đợt 5 (từ ngày 18/8 đến 05/9) diện tích tưới tự chảy do hồ đảm nhận kết hợp xả xuống Hói Sòng để tạo nguồn cho trạm bơm Đông Giang bơm tưới. Do đó, lượng nước trong hồ không còn đủ để xả tạo nguồn cho sông Cánh Hòm. Vì vậy cần tập trung các giải pháp sau:

- Tập trung điều tiết nước, phân tổ tưới luân phiên rút ngắn thời gian tưới tự chảy để tiết kiệm nước.

- Tiếp tục thực hiện các giải pháp khoanh vùng bơm chống hạn cho các diện tích đã lập gồm: 24,6 ha của các HTX Cam An, Đông Giang 2, và Kỳ Trúc.

- Sau khi kết thúc tưới đợt 4, nếu thời tiết có mưa thì tiếp tục cân đối nước để điều chỉnh cấp nước đảm bảo đủ diện tích tưới tự chảy theo hợp đồng, đồng thời nếu còn nước hồ thì tiếp tục xả tạo nguồn cho sông Cánh Hòm.

*** Hồ Hà Thượng:**

Hiện tại hồ Hà Thượng đang xả nước tạo nguồn sông Cánh Hòm theo kế hoạch đến ngày 31/7 thì dung tích hồ còn lại là 2,8 triệu m³. Qua tính toán cân đối lượng nước hồ còn đủ để tưới đảm bảo 494,2 ha tưới tự chảy từ nay đến cuối vụ Hè Thu và xả nước tạo nguồn cho sông Cánh Hòm theo kế hoạch, cụ thể:

- Từ ngày 31/7 đến 16/8 điều tiết nước tưới đảm bảo 494,2 ha diện tích tưới tự chảy.

- Từ ngày 17/8 đến 22/8 tiếp tục xả nước xuống sông Cánh Hòm để tạo nguồn bơm tưới.

- Từ ngày 23/8 đến 6/9 điều tiết nước tưới đảm bảo 494,2 diện tích tưới tự chảy.

- Các Trạm bơm điện dọc ven sông Cánh Hòm tổ chức luân phiên bơm tưới để cứu lúa.

- Tiếp tục thực hiện các giải pháp khoanh vùng bơm chống hạn cho các diện tích đã lập gồm: 105 ha của các HTX Hà Nam, Thượng Thắng, Phước Thị và Cẩm Phổ.

*** Hồ Kinh Môn:**

Hiện nay hồ đã mở nước đảm bảo cấp nước tưới xong đợt 4 từ với lượng nước hồ còn lại 3,09 triệu m³. Qua tính toán cân đối hồ chỉ còn đủ cấp nước tưới cho 872,6 ha diện tích tưới tự chảy do hồ đảm nhận đến cuối vụ đồng thời kết hợp xả tạo nguồn cho sông Cánh Hòm, trong đó cần tập trung thực hiện các giải pháp sau:

- Tập trung điều tiết nước, phân tổ tưới luân phiên rút ngắn thời gian tưới tự chảy để tiết kiệm nước.

- Tiếp tục thực hiện các giải pháp khoanh vùng bơm chống hạn cho các diện tích đã lập gồm: 50,0 ha của các HTX Cao Xá, Xuân Hòa và Hải Chử.

*** Hệ thống Ái Tử - Vĩnh Phước:**

Nhiệm vụ của hệ thống Ái Tử Vĩnh Phước từ nay cho đến cuối vụ Hè Thu còn 02 đợt tưới mới kết thúc và đồng thời xả tạo nguồn cho sông Vĩnh Phước với lưu lượng 20.000 m³/ngày–đêm đến ngày 31/8/2020. Với dung tích hồ chứa còn lại 2,3 triệu m³ qua tính toán cân đối nước tưới từ nay cho đến hết đợt thứ 5 (từ ngày 20/7 đến ngày 05/8/2020) và xả nước tạo nguồn cho sông Vĩnh Phước với lưu lượng 20.000 m³/ngày–đêm thì hết 1,0 triệu m³, còn lại 1,4 triệu m³. Để đảm bảo lượng nước tưới và tạo nguồn cho sinh hoạt, trong thời gian tới, tập trung thực hiện một số giải pháp sau:

- Tiếp tục ưu tiên xả nước hồ Ái Tử để tạo nguồn đảm bảo cấp nước sinh hoạt cho nhà máy nước Tân Lương theo kế hoạch 20.000 m³/ngày–đêm.
- Tập trung điều tiết nước, phân tổ tưới luân phiên rút ngắn thời gian tưới tự chảy để tiết kiệm nước.
- Trường hợp nắng nóng kéo dài không có mưa bổ sung thì khả năng phân diện tích tưới tự chảy khoảng 270 ha từ công điều tiết K5 trên kênh chính về cuối kênh do hồ Ái Tử đảm nhận từ ngày 05/8 đến kết thúc vụ Hè Thu sẽ bị ảnh hưởng không còn đủ nước để tưới.

5. Kiến nghị, đề xuất.

Để thực hiện công tác chống hạn từ nay đến cuối vụ Hè Thu 2020 đạt hiệu quả, hạn chế thấp nhất thiệt hại do hạn hán gây ra. Kính đề nghị UBND tỉnh bố trí kinh phí **4.192,0 triệu đồng** để kịp thời hỗ trợ các địa phương, đơn vị đã triển khai các giải pháp chống hạn. (chi tiết tại báo cáo số 223/BC-SNN ngày 21/7/2020 của Sở Nông Nghiệp và PTNT)

Sở Nông nghiệp và PTNT kính báo cáo và xin ý kiến chỉ đạo để tổ chức thực hiện./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- GD Sở, các PCD Sở;
- UBND các huyện, TP, TX;
- Các Chi cục: Thủy lợi, T.Trọt và BVTV;
- Công ty TNHH MTV QLKTCTTL;
- Lưu VT.

GIÁM ĐỐC

Hồ Xuân Hòa